

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Høringsuttalelse fra Acta – barn og unge i Normisjon til NOU 2011:20 “Ungdom, makt og medvirkning”

Acta – barn og unge i Normisjon ønsker med dette å avgi følgende høringsuttalelse til NOU 2011:20 “Ungdom, makt og medvirkning”, også kalt “Ungdommens maktutredning”:

Acta – barn og unge i Normisjon er positiv til utredningen som helhet. Den gir i stor grad et gjenkjennelig bilde av unges makt og mulighet til demokratisk medvirkning i Norge i dag, og Acta stiller seg bak de forslagene utvalget legger frem. Vi ønsker imidlertid å knytte noen kommentarer til utvalgets opprinnelige mandat og utredningens avgrensning av dette.

Utvalgets mandat er å fokusere på to maktperspektiver, *innflytelse og medvirkning i politikk og samfunnsliv og makt over eget liv*. Dette er en fornuftig inndeling, som potensielt favner mange ulike undertema som kan gi et helhetlig bilde av unges maktsituasjon. Imidlertid viser det seg i utredningens kapittel 1.3 at behandlingen av det sistnevnte maktbegrepet mangler minst ett sentralt perspektiv (s. 10):

Utvalgets analyse av unges makt over eget liv er begrenset til to temaer: personvern i nye medier og unge under offentlig omsorg. Mens det første temaet har generell relevans, handler det andre om særlig sårbare grupper. Avgrensingen innebærer at utredningen ikke kan si noe generelt om makt i denne betydningen.

Acta er ikke tilfreds med at utvalget innsnevrer sitt temaområde den grad man her gjør, da temaet “makt over eget liv” er langt bredere enn disse to løstrevne temaene (selv om de begge er viktige). Det savnes særlig en refleksjon fra utvalgets side omkring tema som favner tro og livssyn. Denne utelatelsen kan trolig forsvares ut fra det mandat som utvalget opprinnelig var gitt, og vi anser det også som uheldig at barne- og likestillingsdepartementet valgte ikke å nevne religion og livssyn eksplisitt i utvalgets mandat, når forutsetninger som kjønn, kultur, etnisk bakgrunn, nedsatt funksjonsevne og levekår alle nevnes som perspektiver som utvalget bes legge til grunn for arbeidet.

FNs konvensjon om barnets rettigheter anerkjenner barns rett til åndelig utvikling. Acta er opptatt av at dette perspektivet ivaretas når barn og unges kår omtales, og dette må kunne sies å være særlig relevant for temaet “makt over eget liv”. Retten til å få velge, og bli respektert for sitt valg av egen tro eller livssyn er essensiell for alle mennesker. For barn og unge som er i utvikling og i ferd med å finne sin plass i samfunnet er det spesielt viktig at denne retten respekteres.

Barn og unges rett til åndelig utvikling er altså nedfelt i en FN-konvensjon som norske myndigheter ratifiserte for over 20 år siden. Et menneskes tro/livssyn er en sentral del av vedkommendes personlighet og vil i mange tilfeller være førende for hvordan vedkommende forholder seg til samfunnet. Flere religioner og livssyn legger mer eller mindre formaliserte føringer for, eller uttrykker forventninger til, medlemmers/tilhøriges relasjon til samfunnet generelt og til samfunnsengasjement spesielt, for eksempel i form av interessepolitisk engasjement, frivillig arbeid og ulike former for veldedighetsengasjement og andre typer utadrettet arbeid. I tillegg kommer de ulike tros- og livssynsbaserte barne- og ungdomsorganisasjonene.

Selv om det er riktig, slik det også nevnes i utredningen (s. 36), at de kristne lagene har hatt en nedgang i antall medlemmer de siste ti årene, er fortsatt svært mange unge i Norge medlem av en tros- eller livssynsbasert organisasjon. Det er, etter Actas mening, ikke mulig å definere disse organisasjonene i blokk som enten aktivitets- eller samfunnsorienterte (s. 35), og mange, særlig av de større organisasjonene, har tydelige anstrøk av begge deler, samtidig som de har spesielle særegenheter som samler dem som gruppe. Vi savner en anerkjennelse av denne særegenheten fra utvalgets side.

Mvh.

Espen Andreas Hasle
daglig leder